

Rådslag - ett rollspel om politik

Förenklad version

Avsikten med spelet är att, genom kontinuerlig tidningsläsning, synliggöra politiken i vardagen. En artikel, ett reportage eller en notis omvandlas till **ett fall** som för spelets handling framåt. Rollspelet engagerar eleverna och ger de politiska frågorna en konkret förankring.

Rådslag fokuserar inte på demokratis former eller politikens och valprocessens spelregler. Däremot tror vi att spelet kommer att väcka frågor och skapa ett intresse för att lära sig mer om vårt samhälles konstitution.

De fall som lyfts fram i spelet kan också studeras och analyseras i samhällskunskapsundervisningen.

Spelets idé

- Att som **fullmäktige** i en kommun behandla ärenden och föreslå lösningar och åtgärder som medborgarna kan acceptera. De ärenden som kommunen ska behandla hämtas ur aktuella händelser som tidningarna har på nyhetsplats och bland sitt åsiktsmaterial. I denna förenklade version av Rådslag vaskar spelledaren (läraren) fram fall ur det material som eleverna har samlat.
- Eleverna bildar flera lag (kommunfullmäktige) som vart och ett bör bestå av minst tre personer. Kommunerna tävlar inte mot varandra. För varje kommun gäller det att få medborgarna att acceptera det förslag på åtgärder som klubbats i kommunfullmäktige.
- En spelomgång består av 2 faser. I första fasen bearbetar kommunerna sina fall i en **Överläggning i kommunfullmäktige**, där de lägger fram förslag på åtgärder. I andra fasen får medborgarna i ett **Folkets rådslag** ta ställning till de förslag som kommunfullmäktige presenterat.

Vilka roller spelar man?

Eleverna växlar mellan **två olika roller**:

a/ Rollen som **ledamot i kommunfullmäktige** (3-7 elever i varje kommun)

b/ Rollen som **medborgare i en kommun** (hela klassen utgör kommunen)

Spelledaren deltar i själva spelet endast som ordförande i Folkets rådslag. Därutöver håller spelledaren ordning på spelfaserna och att grupperna (kommunerna) utför sitt förberedelsearbete inför Folkets rådslag.

Blanketter

I kopieringsunderlaget finns blanketter som underlättar hanteringen.

OBS! I denna version av Rådslag används endast blanketterna *Diarieblankett* och *Åtgärdsblankett*. Ekonomi och förtroendepoäng utelämnas.

FÖRBEREDELSE

1. Bestäm hur många kommuner klassen ska delas upp i. Idealet för ett spel är 4 – 6 kommuner.
2. Se till att det finns tillgång till dagstidningar i klassen. Blanda tidningar från olika datum.
3. Berätta för eleverna att de ska spela ett rollspel där de får växla mellan två roller. I grupper spelar de rollen som politiker i kommunfullmäktige i olika kommuner. Men ibland samlas hela klassen och då är eleverna medborgare i en och samma kommun.

Ta fram fall ur dagstidningar

1. Låt klassen leta och samla notiser, reportage, insändare och annat åsiktsmaterial ur dagstidningarnas print- och webbutgåvor. Tidningsmaterialet ska matcha de olika samhällssektorerna:
 - A – arbete och boende*
 - B – vård, omsorg och skola*
 - C – fritid, kultur*
 - D – miljö och livsmedel*
 - E – energi, vatten och renhållning/miljö*
 - F – kommunikation*
2. Gå tillsammans igenom materialet och diskutera beslutsprocesser, makt och delaktighet.

Gör fall

Spelledaren väljer ut ett antal artiklar som kan utgöra underlag till fall som kommunerna ska behandla.

Formulera fall och skriv in dessa på diarieblanketter (kopieringsunderlag). Fallen behöver inte vara identiska med de som tidningen berättar om. Tidningsmaterialet utgör snarare en inspiration till de problemställningar som spelledaren formulerar på en, för klassen, passande nivå.

Gruppindelning

Indela klassen i kommuner med 3 – 6 elever i varje kommun

FÖRSTA SPELFASEN (Bearbetning av fall)

Använd blanketten Åtgärdsblankett.

Överläggning i kommunfullmäktige

Kommunerna bearbetar sina fall

Spelledaren förser kommunerna med en diarieblankett med ett förpreparerat fall (se förberedelser).

Kommunfullmäktige diskuterar hur fallet/fallen ska lösas och presenterar sina förslag på en Åtgärdsblankett. När Åtgärdsblanketten är ifylld lämnas den till spelledaren.

ANDRA SPELFASEN (Folkets röst)

Folkets rådslag.

Spelledaren (läraren) redovisar kommunernas åtgärdsrapporter vilka även kan ha kopierats till samtliga deltagare i förväg. Medborgarna får möjlighet att opponera mot kommunernas lösningar och ifrågasätta konsekvenserna av kommunfullmäktiges förslag. Här måste spelledaren se till att föra in perspektiv på ekonomi, rättvisa, lagar, miljö, solidaritet, teknik etc.

Vilka ska bestämma?

När folkets rådslag är över kan spelledaren gå igenom fallen, eller ett urval av dem för att analysera de olika ärendena.

Är det rimligt att fatta kollektiva och bindande beslut om denna fråga? Eller är fallet inget politiskt ärende som skall avgöras i en demokratisk beslutsprocess?

Fallen kan sorteras i tre kategorier:

A *Politiska frågor på den kommunala dagordningen*

B *Politiska frågor på en överordnad sammanslutnings dagordning (T.ex regeringen, EU)*

C *Privata frågor eller marknadsärenden där varje medborgare sköter sig själv eller förhandlar fram frivilliga överenskommelser med andra. (T.ex telefoni, shopping, privat omsorg)*

FÖRKLARINGAR

Kommunfullmäktiges överläggning	Sammankomster i mindre grupper (kommuner)
Folkets rådslag	Sammankomster där alla spelare gör gemensamma bedömningar av kommunernas åtgärder.
Fall	Det ärende som kommunen har att ta ställning till under en spelomgång. Konsekvenserna av kommunens beslut kan bedömas av spelledare, Folkets rådslag eller av båda tillsammans.
Spelfaser	En spelomgång innehåller två spelfaser. I fas 1 tar sig kommunerna an sina fall.

	Under fas 2 bedöms kommunernas åtgärdsprogram av spelledaren och Folkets rådslag.
Spelledare	Spelledarens uppgift är att hålla ihop spelet. Spelledaren är ordförande i Folkets rådslag.
Diarieblankett	Blankett som används som underlag till de fall som kommunerna ska lösa.
Åtgärdsrapport	En blankett på vilken kommunen redovisar hur den har löst sitt fall.